

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstejn & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Corespondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2553 Scol.
1878

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale din archidieceșca Transilvaniei.

Legea pentru instrucțiunea publică, art. XXXVIII dela a. 1868 în § 11 între obiectele de învățământ în scoalele populare, prescrie sub lit. g și „instruirea practică în economia de câmp și mai ales în grădinărit.”

Folosul acestui studiu nu se poate nega mai ales la poporul nostru, care în cea mai mare parte se ocupă cu agricultura, și cu cultivarea pomăritului.

Instruirea în economia de câmp și grădinărit însă, cari sânt o necesitate imperativă pentru înflorirea patriei noastre, numai atunci își va ajunge mai curând scopul, dacă atât una cât și cealaltă se face plăcută tinerimei noastre prin o metodică practică și ușoară, și tinerimea, așa dicând, se cresce în acele ramuri de practică știință.

Nu odată, acest consistoriu a tras atențiunea P. T. D-Tale asupra acestui obiect. Cu toate aceste se pare că învățatorii de pre lângă scoalele populare, sau nici decum sau prea puțin se ocupă cu instruirea tinerimei noastre în studiul economiei de câmp și al grădinăritului.

Drept aceea, P. T. D-Ta îndată după primirea acestui ordin vei ave a dispune la toți învățatorii de la scoalele noastre confesionale române din tractul ce administreză, că conformându-se legii pre lângă celelalte studii obligate, să se ocupe și cu instruirea tinerimei în economia de câmp și grădinărit.

Întemplantu-se însă, ca pre lângă vre-una din acele scoale, să nu fie și loc de grădină de școală, vei stărua a se procura acest loc, și a se întocmi în mod corespondentiu scopului de

a instrui tinerimea în ramurile de știință practică mai sus dișe.

Pentru ajutorirea învățătorilor în predarea acestei științe folositoare, cu provocare la cerculariele consistoriale din 11 Iunie 1877 Nr. 1496 Scol. și 25 Septembrie 1878 Nr. 1415 Scol. se recomandă și de astă dată cartea „Pomăritul” de profesorul seminarial Dimitriu Comșa, carea prin concludul sinodului archidieceșan din 3/15 Maiu 1878 Nr. 117 este introdusă în scoalele noastre populare, în seminare și institutele preparandiale, și se află de vânzare în tipografia noastră archidieceșană cu prețul de 1 fl.

Despre dispozițiunile ce vei întreprinde și despre rezultatul lor, vei ave de a raporta aici la timpul seu.

Din ședința consistoriului archidieceșan ținută în Sibiu, la 24 Februarie, 1879.

Pentru Escelenția Sa d-l archiepiscop și metropolit.

Nicolau Popea m. p.,

archim. și vicariu archiepiscopesc.

Revista politică.

Sibiu, în 28 Februarie.

Alaltăieri a avut loc la Budapesta un consiliu de ministrii sub presiul Majestății Sale, ce a durat mai multe oare și în care s'au discutat și s'au hotărât diverse afaceri însemnate.

În camera ungurească desbaterea liniscită despre edificarea drumurilor fû intreruptă prin — un scandal. Un deputat din partida guvernamentală a făcut o propunere și deputații s'au exprimat pro și contra acestei propuneri; și presidentul voia a enunța, care părere a întrunit majoritatea.... atunci se ridică prim ministrul pentru a vorbi ceva. Albert Németh și Alex. Csanády — oameni fără cari scandal în dietă nu poate fi — s'au sculat și au cerut dela presidentul camerei să oprească pe prim-

ministrul de a vorbi, fiindcă în decursul votării nu este nimărui permis a vorbi. Ministrul Tisza cu toate aceste a început în mai multe rënduri a vorbi, însă fû intrerupt parte de numiții doi deputați, parte de presidentul camerei. Larma și strigătele au silit în sfârșit pe ministrul Tisza a recede dela intențiunea sa.

Din Bucuresci comunică „Pol. Cor.” că atitudinea majorității camerei, ce tindea la o rezoluțiune motivată în cesțiunea Ovreilor, a produs o cesțiune de cabinet. Într'o ședință confidențială a camerei Brătianu declarase, că tractatul dela Berlin statorcesce numai principiul egalității tuturor confesiunilor. România a primit acest princip; interesele naționale și economice însă vor trebui asigurate în contra inundării de Ovrei prin legi speciale. În urma acestei declarațiuni s'a primit propunerea unei rezoluțiuni nemotivate. Prima cetire a declarațiunii pentru revisiunea constituției s'a sfârșit prin o vorbire remarcabilă a prim-ministrului Brătianu. Declarațiunea minorității, care voește a vota o rezoluțiune, dar motivată, s'a respins cu 71 contra 33 voturi. Declarațiunea majorității, care dice simplu, că revisiunea articolului VII a constituției este necesară, s'a primit precum anunțasem în nrl trecut prin telegrama din Bucuresci, cu 71 contra 19 voturi. Miclescu și Docan, unicii, cari au vorbit în contra revisiunii, s'au abținut dela votare. Senatul începe desbaterea despre acest obiect în ședința următoare.

Camera franceză a verificat alegerea lui Fourton, ministrul de interne al cabinetului dela 16 Mai.

Generalul Tottleben, supremul comandant rusesc a părăsit Adrianopol, dinpreună cu trupele rusesci. În Ruscuc se așteaptă 10,000 cavaleriști rusesci pentru a fi imbarcați și transportați la Braila, de unde vor merge cătră casă.

Toți comisarii europeni au dat în

Tirnova un banchet principelui Donducoff. E vorba de a se trimite două deputațiuni la puterile signatare, una compusă din Bulgari, cealaltă din membrii ai adunării constituante.

Emigrarea Bulgarilor din Tracia și din Macedonia urmează, cu toate silințele neconținute ale delegațiilor de a se opune, căci această emigrare e privită pentru viitoriu ca foarte păgubitoare pentru interesele poporului bulgar.

Diaristica din România

și

Maghiarisarea scoalelor noastre.

Unul dintre acele diare de dincolo de Carpați, ce se ocupă mai de aproape cu cesțiunea „proiectului de lege pentru maghiarisare,” este „Timpul.” Acest organ în Nr. 43 dto 24 Februarie aduce următoarele aprețări rezultate dintr'o preceutare foarte matură și pe cât se poate de rece, dar tocmai de aceea aprețări prea nimerite:

O cesțiune mai mult caracteristică, decât însemnată ocupă de câte-va săptămâni încoace lumea maghiară și română de peste Carpați și fiindcă presa cea străină amânduror acestor naționalități, bunăoară cea germană, intervine asemenea în lupta aceasta, fie pentru unul fie pentru celalalt, și aruncă suspecțiunea chiar dincolo de marginile teritoriilor, supuse coroanei Sf. Stefan, simțim că n'ar fi de prisos a pune și noi cesțiunea pe terenul, pe care'l credem adevărat.

Neiubitori de ceartă și sciind bine rolul modest, pe care poporul românesc din principatele dunărene e merit a'l juca în istoria acestei lumi, nu ne-am aruncat nici odată ochii dincolo de granițe, nici cu speranța, nici cu dorința; ba convinși, că prin orice mișcare făcută la noi în favorul consăngenilor din monarchia habsburgică nu le facem acestora decât rău,

FOIȚA.

Aventurile

doctorului Van-der-Bader.

Din franțozesce de Evariste Carrance.
(6. urmare.)

V.

Ce poate conține capul unui învățat!

Mieđul nopții trecuse și frumoasa Lisbeth durmea, fără îndoială, ca și partea cea mai mare a locuitorilor din Leyden.

Cu toate aceste, persoanele care ar fi trecut la această oară prin suburbiul Vyverberg, ar fi vădut cele două ferestre ale doctorului Van-der-Bader strălucit iluminate.

Cine cunoscea pe vrednicul bărbat nu s'ar fi uimit de această veghere îndelungată; dară s'ar fi oprit, a bună seamă, surprins de iluminarea neobicinuit de strălucită.

Cele două ferestri ale doctorului semănu cu două faruri și luminau întreg suburbiul.

Oare ce se petrecea în odaia învățatului?

Se ocupa el cu vre-un experiment deosebit interesant? Căuta el, ca alchimistii de odinioară, acea peatră vestită a înțelepților care au răpit mințile la atâți oameni aleși?

Nu! Doctorul Van-der-Bader, eșind din librăria universității, simțise cum o turburare necunoscută i se furisase în inimă.

Aceasta carte, prin care frunđărise și pe care o luase cu sine, îi părea profundă, ca infinitul...

La început el risese de ea, căci nu o înțelesese; dar după un minut, după o secundă, ceea ce cetise, i se sēpase adēnc în spiritul seu, și el, învățatul, el, cercetătorul, cunoscu emoțiun și tremurând, perspectiva imensă pe care el până acuma o nebăgase în samă și care acum deodată se desvâlă inaintea ochilor sei.

În această seară Lisbeth se ostēnise în zadar, căci Van-der-Bader, pe lângă tot mirosul seducător al fripturei, nici nu se atinse de ea.

Pentru cine cunoscea pe doctorul, acest lucru era neexplicabil.

Trebuia să fie un lucru de deosebită însemnatate și să'l preocupe cu totul, de'l face să uite că, deși învățat, totuși are și el stomach.

Frumoasa Lisbeth înțelesese, cu o agerime admirabilă, că vre-un eveniment neașteptat a trebuit să se ivească dintr'odată în viața stăpănilui seu.

Un eveniment pe care ea nu'l cunoscea, și care putea să devie fatal pentru existența uniformă și liniștită, privită de ea ca idealul seu realizat.

Astfel Lisbeth, retrasă în plăcuta sa cameră, ședă tristă pe pat și se puse pe gânduri, rēzimându'și ușor capul pe mână, în loc de a se culca.

Cât pentru Van-der-Bader, el se închisese în vastul seu cabinet, și cu spiritul agitat de emoțiuni necunoscute, cetea și recetea această carte despre Amor, în care Michelet a depus întreg sufletul seu.

Această carte, era ca o flacăra ce se ivesce de-odată din spuza, sub care era îngropată.

Dacă vre-un pasagiu părea învățatului prea greu, el se scula, se îndrepta cu un pas nervos cătră camin și aprindea o luminare.

Am spus că era după mieđul nopții. Timp îndelungat doctorul stătă cu fundat în cetire și întēmpinând adese pasagie, pe care el nu le putea pētrunde cu spiritul seu, cabinetul lui în curēnd deveni iluminat de vre-o douăzeci de luminări.

Van-der-Bader recetise și de deuce ori rēndurile următoare:

„Lucrul esențial, capital și fundamental ascuns este că, ori-ce femeie privindu-se drept puternic centru de iubire, de atragere, spre care totul trebuie să graviteze, voiesce, ca bărbatul să o încungiure cu un dor nesaturat, cu o eternă curiositate. Ea are un simțemēt confus că despre ea să pot face nesfērșite descoperiri, că ea ar ave cu ce să rēsplătească iubirea statornică, care ar urmări aceste cercetări fără sfērșit, că ea o ar pune deapururea în uimire, prin mii de privilegiști neașteptate de grație și de pasiuni.”

— O! esclamă doctorul sculându-se repede de pe scaun, câte lucruri, cari nu le cunosceam. Acest Michelet este un mare învățat, dar oare sânt și adevărate, toate, câte le scrie?... Cum

deșteptând prevențiile și prepusurile neîntemeiate ale concetățenilor de altă limbă, am evitat cu îngrigire de a vorbi în bine ori în rău despre ei, decât prea arareori, când se întmplau casuri de o monstruoasă esagerațiune.

Eată de ce e vorba în momentul de față.

Ministrul învățăturilor publice din Ungaria, d. Trefort, avea de gând a propune deputaților din Pesta un proiect de lege, prin care să se impună în scoalele confesionale ca obiect obligator limba maghiară. Scoalele acele nu sînt plătite de stat, ci de comunitățile religioase.

Proiectul în sine n'ar avea nici o gravitate, dacă n'ar reprezenta implicite un scop îndoit, acela de a maghiarisa populațiile de altă limbă și de a pune totodată la discrețiunea ministrului personalul învățătoresc al scoalelor confesionale.

Pentru a preîntîmpina lovirea, pe care această lege ar fi adus-o scoalei confesionale, mai ales celei elementare, o deputațiune de mireni și clerici, condusă de Esc. Sa Miron Romanul, metropolitul Românilor din Ungaria și Transilvania, a mers la Viena să ceară dela Maiestatea Sa împăratul și regele abaterea rēului, iar Maiestatea Sa a liniștit deputațiunea cu un răspuns binevoitor.

De acolo articole preste articole în diarele maghiare, unele mai nepoliticoase decât altele, în care se aruncă cele mai grave acușări asupra deputațiunii; i se suspectează patriotismul ei. ba s'a găsit chiar un deputat în camera Ungariei — cu un nume foarte nemaghiar — care nu s'a sfiit a declara toate naționalitățile de dușmane ale patriei, va să zică de trădătoare, încât dacă s'ar face substracțiune după teoria emisă de acel deputat, n'ar mai rămâne alți patrioți cinstiți în Ungaria, decât Bela Fleckeles, Arpad Mandelbaum, sau Ianoș — Popescu.

Nu criticăm nici proiectul de lege, nici tendența lui, căci la urma urmelor critica și măsurătoarea tuturor tendențelor politice e succesul, pe care a fost în stare a' ajunge, — iar tendența de a omogenisa populația întinsului regat — maghiarii o pot mărturisii — a fost în toți timpii minim și nu compensează de fel osteneala patriotică și sacrificiile materiale, la care au dat loc.

Proiectul în ceștiune, dacă s'ar fi votat, n'ar fi ajuns de fel la rezultatul scopos, ci ar fi numai un mijloc nou de vecsare, o unealtă nouă de neliniște și de nemulțămire, spre paguba culturii naționalităților și fără vre-un folos real pentru naționalitatea egemonă.

Causele sînt deosebite. Întăin limba maghiară fiind radical deosebită de limbile ario-europene, e în privire lexică, sintactică și fonologică foarte grea, încât pentru învățarea ei să cer opt, nouă ani de șile, așa că în cercul restrins al scoalei primare rurale ea ar juca rolul, pe care limba germană o joacă în scoalele rurale din Bucovina. De deci ani fiii de țărani români din acea provincie învăță a citi și a scrie limba germană fără nici un folos vedit, decât acel indoielnic de a negliga alte obiecte, neapărat trebuitoare vieții dîlnice de dragul unei limbi, a cărei învățare completă nu e posibilă, iar cea incompletă de prisos, și pe care nu o știu de cât cei cari au mijloace destule pentru a visita scoale secundare — ba încă nici aceia, pentru că adesea nici profesorii de școală secundară nu o vorbesc corect.

De și Români în deosebi au mare talent pentru limbi, din cauza mlădieșiei fonetice a propriei lor limbi, totuși talentul acesta încetează în fața unor idiome cu o fonologie opusă și cu un spirit cu totul străin.

A doua cauză de insucces al tentativelor de maghiarisare e însă deosebirea de rasă și de religie. Superficială idee de stat și de oameni își face acela, care crede că prin legi decretate se pot sterge într'o bună dimineată rezultate istorice, grămădite în curs de veacuri. Chinezii sau negrii din America nu se schimbă printr'un proiect de lege în rasă anglosaxonă, chiar dacă ar vorbi englezeasca americană, pe care negrii bunăoară o și vorbesc; Români din contră element vechiu, de nu cel mai vechiu pe teritoriul unguresc, într'o mie și mai bine de ani nu și-au luat osteneala de a învăța unguresce. Comparația schiopătează, ca ori-care comparație, dar pentru a arăta că deosebirea de rasă e o piedecă de contopire adesea neînvinsă, pe când unitatea de rasă o favorisează, vom aminti numai de Cumani, cari au descălecat în țările Dunărene sute de ani după Maghiari, cari încă în suta a trei-spredecea în vremea lui Bela IV și a lui Ladislaus IV Chonus, erau păgâni și sēlbatici, pe când rasa maghiară era relativ într'un stadiu înalt de civilizație. Ei bine, acești Cumani, fiind de viață finică, s'au contopit răpede cu Maghiarii de nu le-au rămas nici urmă măcar, pe când Români au rămas și astăzi ceea ce erau pe atunci, cu toate că regii Ungariei încercau cu sabie și foc să îi convertească la catolicism și să stabilească omogenitatea statului prin unitatea religiei.

Papii Onorie III, Grigorie IX, Ino-

centiu IV, Bonifaciu VIII, Benedict XII trimiteau scrisori preste scrisori regilor unguresci, ca să convertească cu sila pe Români la legea catolică și regii își dedeau în direcția aceasta silințe demne de o cauză mai bună, toate aceste fără de nici un folos.

Lucrul ajunsese atât de departe, încât sub Ludovic cel Mare o parte a Românilor din Maramureș, se lehamitiseră cu totul de vecsațiunile continue și conduși de Dragoș-Vodă, eșiră din țară și fundară principatul Moldovei.

E netăgăduit însă, că dacă omogenitatea în limbă, obiceiuri, religie nu s'au putut stabili într'o vreme, în care elementul maghiar dispunea de sila deplină, de foc și sabie, de proscrisie și confiscare de averi, într'o vreme, în care a deveni Maghiar era un privilegiu și o fericire, e notăgăduită și mai grea într'o vreme în care nimeni nu poate fi silit de a deveni Maghiar, dacă nu voiesce. Colecția de documente a lui Theiner — Monumenta historica și ad Hungariam sacram spectantia e plină de bulele papale și de ordinele regilor date în acest sens și rămase zădarnice. Pergamentul pe cari au fost scrise, a fost mai trainic decât ideea ce o urmăreau și e tot atât de probabil, că hârtia, pe care e scris proiectul de lege al d-lui Trefort e mai trainică decât suma de încercări zădarnice, la cari ar fi dat loc.

Toate cele spuse până acuma nu le dăcem pentru a apăra pe Români din Ardeal și Ungaria — căci una, n'au nevoie de apărarea noastră, al doilea chiar de am voi n'am pute. Le dăcem aceste în chiar interesul nostru, pentru-că statul vecin al Austro-Ungariei ne este razim în grelele împregiurări, prin care trecem și pentru-că toate desbinările între elementele neslavoane ale monarhiei vecine nu servesc decât o cauză primejdioasă Europei întregi, cauza Nordului. Tendențele zădarnice de a unifica prin limbă rasele din regatul unguresc nu ni se par îndestul de importante, pentru ca prin ele să se compromită un alt bun și mai mare, liniștita conviețuire a populațiilor întinsului regat.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Brașov, în 26 Februarie 1879. (Reuniunea învățătorilor din țara Bârsei). Secolul în care trăim pretinde dela fie-care popor, care aspirează la un viitoriu, a se îngrijii pe toate terenele de luminare și cultura sa. Consciul de aceasta,

poporul român a făcut pași imbucațori spre a atinge ținta, la care are drept a aspira în concertul celorlalte popoare. E prea adevărat că mai înainte cu vre-o 3—4 decenii, pre când poporul gema sub jugul greu și apăsătoriu al feudalismului, pre când toate popoarele conlocuitoare se întreceau în anăgirea Românilui și în a înrădăcina în inima lui ura și disrugustul în contra scoalei, pe atunci, dăc, ar fi putut despera ori care Român adevărat de un succes favorabil pe calea culturală și școlară. În timpul de ađi însă a dat Români doveđi eclatante, că sînt capabili de cultură și că iubesc progresul în aceeași măsură, ca și celelalte popoare favorisate de atâtea sute de ani. Aceasta o recunosc și inimizii nostri. Ei vęd prea bine, că Românul nu se mai lasă al amăgi cu frasa cunoștință: „Cum ai trăit și trăiesci Dta, o să trăiască și copii Dtale!“ nu! Românul a ajuns a cunoaște că, aceste sînt numai frase goale, și că un popor fără de scoale este ca și mort, iar viitoriu lui atărnă numai dela o cultură adevărată națională și potrivită spiritului timpului de ađi. Pētruns de adevărul acestora și consciul de detorințele unui popor față cu generațiunile sale fitoare, poporul român s'a silit din rēspuțeri a înființa pretutidenea scoalele sale, pentru ca fiii săi, tesaurul cel mai scump aici pe pământ, să se poată bucura de o adevărată cultură națională.

Dle Redactor! Ne este cunoscut că scutul cel adevărat și singura mângăiere a protoșarintilor nostrii, în timpuri de suferințe, a fost totdeauna biserica. De aceea și acum poporul nostru românesc se pune sub scutul bisericii și toată îngrijirea, precum și conducerea scoalelor sale o încredință capului seu bisericesc, carele, credincios chiemărei sale, nu cruță nici un sacrificiu pentru înaintarea și înflorirea lor. Despre aceasta ne încredințază, pe lângă întēplările cele mai recente, faptul laudaver al fericitului și neuitatului arhipăstoriu Andreiu, carele acum 15 ani veni la acea idee salutară de a înființa în toată arhidieceasa conferințe învățătorești, un institut pre cât de necesariu, pe atât de folositoriu pentru dezvoltarea învățătorilor și progresarea scoalelor noastre române.

La început se țineau aceste conferințe sub conducerea unui comisar numit din partea măriiului consistoriu. Mai târđiu se schimbă în conferințe tractuale adevăte: învățătorii din fie-care protopopiat țineau conferințe sub conducerea unui învățătoriu ales din mijlocul lor. Despre folosul acestor

s'a putut el încerca să facă aceasta admirabilă analiză a femeii?

Și luând de nou această carte ciudată a mână, profesorul o ficsă cu o privire plină de îngrijire.

— Deci să nu fac și eu, la rēndul meu, această analiză? dăse el după o mică paușă.

Van-der-Bader se preumbla în sus și în jos în cabinetul seu iluminat, ca un om, care voiesce să se hotărască la un lucru.

Așa ajunsese în laboratoriuul seu, care era mai puțin iluminat.

Deodată, el se opri înaintea unui furnal și balansa cartea, care o ținea a mână, deasupra unei cuve.

— Sînt nebun! își dăse el, ce voi face? Voiu continua cetirea care produce în mine o lume întregă de simțăminte. O! de cum-va acest Michelet nu se înșeală, de cum-va această analiză este adevărată, cu cât este întrecută știința vulgară! Două mari obiecte de studiu au fost scăpate din vedere de toți bărbații de specialitate: femeia și amorul. Ciudat lucru! Dar încă nu s'a descoperit tot... De ce să nu încerc și eu din parte-mi? De alt-

cum eată aici o notă, care mă încuragiază în hotărîrea mea. Acest brav Michelet a cugetat la mine, scriind acest pasagiul la sfērsitul opului seu:

„Eu am încercat pe cât am putut, să aprofundez acest obiect fără fund și fără margini. Și mai rămâne încă tot atât de descoperit.“

— Ei bine, esclamă doctorul, pe a cărui față se zugrăvea o bucurie extraordinară; bine! eu voiu continua lucrul ce l'ai început tu, o! mare chemist al inimei omenesci, și trebuie să o scot la capēt, cu aceste analize admirabile; mă jur pe amintirile ma...

Van-der-Bader nu putu sfērsi. O esplosiune infricoșată se auđi deodată, pāretele despărțitor, compus din scānduri se frānse cu trāsnet pe când un fum gros umplea cabinetul.

Doctorul căduse fără consciință în mijlocul unei disordini fără nume.

Oare ce se întēplase?

De unde a venit această teribilă esplosiune?

Doctorul încă tot leșinat nu o putea spune.

Să o spunem noi cetitorilor

Învēțatul semēna acelor bibliofili,

cari așadă cărți preste tot locul; el mai în totdeauna își garnisea laboratoriuul și cabinetul seu cu tot felul de substanțe, dintre cari unele, într'adevăr periculoase, erau vednice nu numai de un loc special, ci și de o supraveghere scrupuloasă.

Așa și de astădată neprevēđitorul profesor pusese înainte cu două șile pe marmorul caminului seu o mică cutie cu bumbac azotic.

Van-der-Bader își propuse a face experimente nouē cu detunātoarea descoperire a chemistului Braconnot; însă, precum spusese, trecuseră două șile; lucruri nouē ocupară spiritul doctorului și o dorință neauđită, irațională, îl predomina absolut.

Sorbind, așa dăcend, rēndurile elocvente, scrise de Michelet, el își uitase, că în mijlocul unui cerc de luminări, se afla cutia cu bumbacul fulgerător.

Lăsând la o parte ori ce precauție, pentru că nici nu visa de pericolul în care putea să ajungă, el puse pe aceasta fragilă cutiuță un muc de lumină care tocmai se sfērsise.

Coperișul de lemn îndată începū

să ardă încet, apoi flacăra ajunse la bumbacul fulgerător și ce a urmat știu.

Auđind această formidabilă detonatiune, Lisbeth alergase în cabinetul doctorului ridicānduși brațele spre cer.

Sērmana femeie presimțise oare care nenorocire chiar dela venirea a casă a doctorului.

Nenorocirea sosit-a?

Lisbeth apărū îndată pe pragul ușei și privea cu spaimă la vrednicul doctor care zăcea fără mișcare, în mijlocul ruinelor de tot felii!

— Mort!... e mort, esclamă ea cu adevăratul accent al durerii.

Apoi luă mânăle lui Van-der-Bader într'ale sale. Mānele lui ardeau.

Ea își puse capul ei încāntător pe peptul învățatului și auđi îndată baterea regulată a inimei.

Lisbeth se ridică cu fața voioasă. „Trăiesce! dăse ea; să mă duc să'i caut ajutor.“

În acest moment sună cu țarie ciocanul porții.

(Va urma.)

conferințe s'a putut încredința unor public cetitoriu din protocoalele publicate prin jurnale, încât aceste a corespuns a levărului.

La anul 1875, sinodul arhidieceșan, având în vedere că, conferințele vor duce mai curând la scop, dacă se vor preface în cursuri supletorice așa, precum se practizau ele pe atunci și de către înaltul regim cu învățătorii dela scoalele comunale, a adus în una din ședințele sale un regulament, prin care conferințele se prefac în cursuri supletorice, care cursuri vor avea să se țină în tot anul odată, de ordinariu în luna lui August, sub conducerea unui învățătoriu denumit de către măritul consistoriu. Aceste cursuri au să dureze 10—15 zile, unde are să se pertraczeze materialul propus tot de către măritul consistoriu prin un circulariu al seu.

Nu me îndoiesc, dle Redactor! că aceste cursuri vor fi având rezultatele lor dorite pe alocurea, precum nici despre aceea, că mulți dintre învățătorii noștri vor fi având lipsă de atări cursuri supletorice; dar, spre lauda instituțiilor noastre pedagogice, nu pot retăce nici aceea, că avem și noi destui învățători și mai cu deosebire aici în giurul Brașovului, atât de calificați, încât nu au lipsă de atari cursuri, așa precum se practizau ele.

Din motivul acesta, învățătorii din protopopiatul I și al II al Brașovului precum și cei din protopopiatul Branului, adunați la cursul supletoriu la anul 1877, deciseră și se învoiră, de a înființa în locul acestor cursuri mai bine o reuniune învățătorească, carea se poate numele „Reuniunea învățătorilor români gr.-orient. din țara Bârsei”.

Pentru punerea în lucrare a acestei deciziuni și pentru de a face cele de lipsă pentru realizarea ei, se alege îndată un comitet provisoriu, carele fii însărcinat cu redactarea și compunerea unui proiect de statute în acest înțeles. Toți membrii acestui comitet provisoriu, pătrunși de importanța acestei idei, primiră cu plăcere această sarcină și promiseră a face tot posibilul pentru realizarea ei.

Acest comitet intrunindu-se la 9 Decembrie 1877 în o ședință preliminară s'a constituit alegânduși de președinte pe fostul conducătoriu al cursului supletoric dl G. C. Bellissimus, iar de notariu pe dl N. Oancea.

După constituire sa ales o comisiune de 3 în persoanele dlor G. C. Bellissimus, I. Petric și T. Pop cu însărcinarea de a compune proiectul de statute pentru regularea afacerilor înființândei reuniuni învățătorești.

La 20 Ianuarie 1878 președintele conchiemă întâia ședință ordinară a comitetului în carea presentasă proiectul de statute, elaborat de comisiunea aleasă, spre examinare.

Comitetul prov. esaminând proiectul în trăsurile lui generale și aflându-l corespunzătoriu, decide a se împărți fie-cărui membru câte o copie despre acest proiect spre studiere și apoi a se întruni la 17 Faur 1878, în o altă ședință spre al lua la desbatere specială.

Desbaterea specială s'a luat în două ședințe ținute în 17 și 24 Februarie 1878. După încheierea desbaterei, comitetul primesc proiectul de statute elaborat de comisiunea aleasă de al seu, decide a se da publicității prin jurnalul nostru arhidieceșan „Telegraful Roman” și roagă pe presidiu a conchiemă o adunare generală estra-ordinară pe 25 Martie 1878 la Brașov, spre a esamina proiectul de statute, ca apoi să se poată asterne locurilor mai înalte spre grațioasă aprobare.

În 25 Martie 1878 să țină așa dară adunare generală, să luă la desbatere proiectul de statut prezentat de

cătră comitetul provisoriu prin președintele seu și concredă și pe viitor afacerile sale acestui comitet.

În 2 Aprilie 1878 presidiul comitetului provisoriu a asternut prin inspectorul districtual de scoale reverendisimul d. protopop Iosif Barac, M. Consistoriu Archid. din Sibiu proiectul de statute al reuniunii, esaminate de către adunarea generală din 25 Martie spre grațioasă aprobare.

La 21 Iulie 1878 comitetul țină iarăși ședință ordinară în carea i se prezentează de către presidiu două hârtii din partea M. Consistoriu și adecă: una dto 6 Iulie 1878 Nr. 1816 prin carea se aproabă proiectul de statute al reuniunii, iar alta dto 6 Iulie aceluiași an Nr. 1412 prin carea se ordonează ținerea cursurilor supletorice și în Brașov.

Comitetul după o desbatere serioasă decide: a rugă pre M. Consistoriu să se indure a dispensa pre învățătorii, membrii ai acestei reuniuni dela ținerea cursurilor supletorice.

După aceasta decide ținerea adunării generale estra-ordinare a reuniunii pentru organizarea ei definitivă pe 18 și 19 August 1878 și compune și programa acelei adunări.

În 7 August presidiul primii părinteasca hârtie dto 3 August 1878 a M. Consistoriu prin carea se aduce la cunoștința comitetului provisoriu că învățătorii din protopresbiteratele I și II ale Brașovului și din Ppiatul Branului sunt dispensați dela ținerea cursurilor supletorice. Aceasta încunoscintare s'a făcut prin reverendisimul D. Protopop Iosif Barac.

În urma acestei încunoscintări, comitetul prov. decide convocarea membrilor reuniunii la ședințele adunării generale ordinare pe 18 și 19 August 1878. Convocarea s'a făcut pe calea publicității și prin cerculare.

La timpul prefapt s'au adunat, cu puține excepțiuni toți învățătorii din amintitele tracte protopresbiterale. Președintele com. prov. deschide adunarea prin o cuvântare, în carea a desfășurat toată activitatea comitetului (prov. până aci. În fine binevențând pe învățătorii ca membrii ai acestei reuniuni declară ședințele de deschise.

După aceasta s'a făcut îndată conscrierea membrilor. Cu bucurie trebuie să amintesc, că și unii dintre domnii profesori gimnasiali dela gimnasiul nostru rom. de aici s'a înscris ca membrii ordinari ai reuniunii cu tacsă statorită de 2 fl. pe fie care an, iar P. on. d. Protopop I. Petric s'a înscris ca membru fondator depunând odată pentru totdeauna suma de 20 fl.

După încheierea conscrierii se rēdică ședința și președintele aduce la cunoștința adunării precum că conform programei, are să urmeze în ședința a doua constituirea definitivă a reuniunii, și provoacă pe membrii ca să se cugete serios la aceasta.

În a doua ședință a urmat așa dară constituirea definitivă, și prin voturi secrete s'a ales de președinte: dl. Stefan Iosif directorul gimnasiului român din Brașov; de vice-president, după renunțarea dlui G. Bellissimus, dl. Ioan Dorca; de cassariu dl. Dtru Cioflec; de notar dl. Nicolau Oancea; de bibliotecar dl. Ioan Aron; iar de asesori domnii: Ioan Petric; Anastasiu Bârsan; Bartolomeiu Bude; Iosif Morariu; George Ludu și Nicolae Reit.

În ședințele următoare s'a discutat asupra mai multor afaceri ale reuniunii și în fine președintele închide ședințele adunării prin o cuvântare acomodată scopului, arătând că reuniunea noastră învățătorească numai atunci va pute prospera, dacă membrii ei vor îmbrășa cu toată căldura această reuniune și o vor sprijini din toate puterile lor, fie acele spirituale sau materiale.

Acesta este dle Redactor istori-

cul reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din țara Bârsei, pre carele subscrisul mi-am permis al da publicității, pentru de a atrage atențiunea on. public cetitor asupră-i și mai cu deosebire a tuturor bărbaților de litere, a autorilor și redactorilor de scrieri periodice, cu acea respectuoasă rugare ca reuniunea noastră învățătorească din țara Bârsei, în interesul poporului nostru român și a scoalelor lui, să fie cât se poate mai cu căldură sprijinită și mai încuragiată la scopul ce și la propus sciind că numai astfel fiind sprijiniți din partea tuturor vom pute ajunge mai cu înlesnire și mai cu siguranță scopul ce'l urmărim.

Un membru al reuniunii.

Varietăți.

* Escelenția Sa I. P. S. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul a fost primit Luni în 26 l. c. de către Majestatea Sa în audiență.

* (Necrolog). Preotul din Mărișel Teodor Lung cu cea mai adăncă durere și anima sfâșiată de intristare, în numele seu și a filor sei Teodor, Lucreția și Maria și în numele fratelui seu Ilie Lung paroch în Sebeșul mare și a soacră sa Ana, și numeroșilor consăngeni, face cunoscut amicilor și cunoscuților sei, că prea iubită sa preteasă Maria Lung n. Giușca au repostat în Domnul în 25 Faur a. c. Fie-i țărina ușoară!

* (Invitațiune). Cu provocare la dispozițiunea §. 23 din statutele reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului subsemnatul presidiu al acestei reuniuni află de lipsă a convoca una ședință ordinară de comitet pe 21. 22 Martie/2. 3 Aprilie a. c. care se va ține aici la Bocșa montană în scoala gr. or. la 11 oare dimineața.

Deci toți funcționarii reuniunii, membrii de comitet și toți președinții despărțemintelor sunt cu toată stima cuvințioasă invitați a participa la ședința ordinară de comitet susamintită la timpul și oara determinată și încă cu atât mai vortos, cu cât la aceasta primă ședință a anului curent se vor lua în pertractare obiecte importante pentru înaintarea reuniunii noastre.

La acest loc se observă de nou, că în înțelesul deciziunii comitetului din 18/30 Septembrie 1877 de sub Nr. prot. 3 fiecare va binevoi a notifica subsemnatului presidiu participarea ori la cas de împedecare neparticiparea la ședința convocată.

Bocșa montană în 19 Faur (3 Martie) 1879.

Stefan Antonescu m. p.
președinte.
Ioane Marcu m. p.
notar.

* (Alegere de Episcopi). Colegiile electorale de episcopi au ales ieri la scaunul vacant al eparchiei Roman, pe P. S. S. episcopul Melhisedec, fost episcop de Ismail, cu 134 voturi.

P. S. S. Iosif Sebastian a avut 34 voturi, episcopul de Huși 1 și arhiepiscopul Stratenic 1. Bile albe 7.

* (O nouă ploaie torențială de decorații). „Resboiul” scrie sub acest titlu: „Monitorul oficial” de ați publică iarăși o serie de decorete cu crucea Elisabetha, care cuprinde un număr de 417 doamne și domnișoare din mai multe districte.

Spațiul nepermițându-ne a le înșira pe toate deodată, le vom publica treptat, cu atât mai mult, că aflăm că nu s'a isprăvit nici cu aceste 417, mai fiind încă multe candidate pentru această decorație.

Noi am consilia pe mult demeritativul nostru guvern, ca să ceară ministrului de resboiu o listă de toți

militarii, fără osebire de grad, cari a fost răniți în luptele din urmă, pentru ca nu cumva să se întempele ca să ne pomenim cu mai multe doamne și domnișoare decorete, decât a fost numărul răniților.

Ce va să ăică, când republicanii democrați ajung la putere!

Sciri ultime.

Budapesta, 13 Martie n. (Telegramă origin. a „Tel. Rom.”) Proiectul pentru introducerea limbei maghiare s'a prezentat dietei în tecstul cunoscut deja publicului.

(După „S. d. T. B.”)

Budapesta, 11 Martie n. În ședință plenară delegațiunea senatului imperial a primit propunerile comisiunii bugetare privitoare la indemnitatea pentru cele 41 milioane cheltuite în anul 1878 și privitoare la creditul de ocupațiune pentru 1879 și a încuviințat cu 35 contra 22 voturi, în contra propunerii comisiunii, creditul suplementar de cinci milioane cerut de guvern pro 1878.

Budapesta, 12 Martie n. Comisiunile întrunite ale delegațiunii unguresci au acceptat creditele de ocupațiune conform propunerilor cunoscute ale referentului. Măne va avea loc o ședință plenară, în care se va ceti raportul.

Budapesta, 12 Martie n. Conform unei telegrame din Seghedin la 2 oare noaptea s'a întemplat catastrofa. Apele se varsă în torenți lați către cetatea Seghedin. Toți fug. Și Budapesta este în cea mai mare iritațiune.

Seghedin, 12 Martie n. O sută de case s'au surpat; până acum s'a constatat patru morți. Opera de scăpare se continuă fără întrerumpere. Depărtarea locuitorilor se întemplă în bună ordine.

Viena, 12 Martie n. „Politische Correspondenz” comunică din Constantinopole: Poarta a dat reprezentanților sei în Prevesa nouă instrucțiuni, cari vor conține mai mari concesii teritoriale față cu Grecia.

Constantinopole, 12 Martie n. Flota englezească pleacă astăzi la Besicabai. Patriarhul armean Cypelian și-a dat dimisiunea și pleacă la Roma, pentru a cere ertarea Papei.

Membrii consistoriului gr. or. român din Sibiu, compătimitind nenorocirea cea mare a compatrioților din Seghedin și giur, în urma catastrofei esundărei, s'au grăbit a deschide la moment între dēnșii o colectă pentru întemplinarea lipselor celor nenorociți.

Lângă această întreprindere filantropică alăturându-se și redacțiunea „Tel. Român”, este gata și din parteși a deschide colectă și a primi ofertele marimonioase, care se vor trimite la destinațiunea lor și se vor publica începând cu nrul următoriu.

Precum sântem informați institutul de credit „Albina” încă a deschis o colectă spre scopul acesta.

Concursurile propuse de societatea academică română,

conform decisiunilor luate în sesiunile de pe la anul 1878.

(Încheiere).

IV. Premiul Nasturel

(din seria B, pentru opere publicate).

Conform deciziunii societății academice din sesiunea anului 1876, se pune în cunoștința publicului următoarele dispozițiuni din codicilele repositului întrn fericire C. Nasturel-Herescu:

„B. Premii pentru opere publicate.

„În tot anul societatea academică „română” va avea a premia, din veniturile fondului Năsturel, o carte

„tipărită originală, în limba română, care se va scoti de către societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului.

„Aceste premii vor fi de două specii:

„1. În trei ani consecutivi de-a rândul, se va decerne câte un premiu de patru mii lei, Nr. 4000 L. minimum, la cea mai bună carte apărută în cursul anului inspirat;

„2. Iară în al patrulea an, se va decerne un premiu fics de lei 12,000, carele se va numi „Marele Premiu Năsturel,” a operei care va fi judecată ca publicațiunea de capetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenți. Acest premiu nu se va pute decerne unei lucrări care va fi obținut deja unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'ensul valoarea premiului precedent.

„Operele ce se vor recompensa cu aceasta a doua serie de premii, vor tracta cu preferință despre materiile următoare:

„a) Scrieri serioase de istoria și de științele accesorie ale istoriei, preferindu-se cele atingătoare de istoria țerilor române;

„b) Scrieri de Religiuina ortodoxă, de Morală practică și de Filosofie;

„c) Scrieri de Științe politice și de Economia socială;

„d) Tractate originale despre științe esacte;

„e) Scrieri enciclopedice, precum Dicționare de istorie și geografie, în care să între și istoria și geografia României; Dicționare generale sau parțiale de științe esacte, de arti și meserii, de administrațiune și jurisprudență, și alte asemenea lucrări utile și bine întocmite;

„f) Cărți didactice de o valoare însemnată ca metod și ca cuprins;

„g) Dicționare limbice în limba românească, mai ales pentru limbile antice și orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, hebraică, arabă, turcă, slavonă vechiă și altele;

„h) Publicațiuni și lucrări artistice de o valoare serioasă, adică relative la artele plastice, Arhitectură, Pictură, Gravură, și chiar opere musicale serioase, precum cele toate societatea academică română le va pute aprea, când și va întinde activitatea ei și asupra tuturor materiilor de Bele-Arți.

„i) Scrieri de pură literatură română, în prosă și în versuri, precum poeme, drame și comedii serioase, mai ales subiecte naționale, — și orice alte opere de înaltă literatură. Acestora mai cu samă ași dori să se acorde „Marele Premiu Năsturel,” când vor fi judecate că având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică dezvoltării literaturii naționale.

Spre îndeplinirea acestor dispozițiuni, societatea academică română a regulat cele următoare:

1. Primul șir de 4 ani prevăduți în dispozițiunile testatorului, atingătoare de aceasta serie de premii, s'a început în anul 1877, și se va continua până în 1879 astfel că în anul 1880 se va presenta pentru prima oară cazul de a se decerne Marele Premiu Năsturel de 12,000 lei; iară în anul 1879, se va da un premiu de 4,000 lei, celei mai bune cărți publicate în cursul aceluia an.

2. Toți autorii cari vor dori să concure la premiile anuale din aceasta a doua serie de premii Năsturel, sunt autorizați și invitați ca să trimită, mai înainte de deschiderea sesiunii anuale a societății academice române, un număr cel puțin de 12 exemplare tipărite din cartea lor, la

delegațiunea societății în Bucuresci (localul Academiei), osebit de exemplarele pe cari vor voi să le ofere deadreptul către unii sau toți membrii actuali ai societății, fără ca această ultimă procedere să fie cătuși de puțin obligatorică.

NB. Să nu se peardă din vedere că operele propuse la concurs trebuie să fie publicate în restimpul anului curgătoriu, adică cu începerea dela ultima sesiune anuală a societății academice; astfel spre exemplu, în sesiunea societății din 1879 vor putea să între la concurs numai cărțile publicate dela 15 August 1878 înainte, iară în sesiunea din 1880 vor putea concura la Marele Premiu Năsturel, toate cărțile publicate dela 15 August 1876 până în ziua întrunirii membrilor la sesiunea din 1880.

3. La concurs se pot presenta și opuri prenoite în noue edițiuni, care se vor fi retipărit în cursul anului, de autori în viață.

3. După cuprinderea chiar a testamentului, traducțiunile din limbi străine sunt escluse dela concurs; se va face însă excepțiune pentru acele traducțiuni de pe opuri străine clasice, cari:

a) sau prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproduceri în versuri românesce vor constitui adevărate opuri literare ale limbii române; b) sau prin anesarea de elucidați și de note științifice, cu totul proprii traducătorului și vor fi însușit meritele unor lucrări originale în limba română.

5. Cărțile premiate de societatea academică română din alte fonduri ale sale sau cele tipărite din inițiativa și cu speșele ei, nu pot intra la concurs pentru premiile Năsturel din seria B.

6. Premiile Năsturel din seria B. se pot acorda, nu numai unor opuri complete, ci și părții unui op tipărit în cursul anului, cu condițiune înse ca aceasta parte să fie de valoarea și de întinderea unui volum și nu de ale unei simple fascioare, (minimum 400 pag. format în-8°, garmond).

7. Premiarea unei părți a unui op la un concurs anual nu împedecă premiarea unei alte părți a aceluiași op la un concurs posterior.

8. Opurile anonime și pseudonime vor pute fi admise la concursul cărților tipărite, iară autorii lor, spre a primi premiile acordate, vor trebui să justifice proprietatea lor.

Bibliografie.

A patra aniversare a Societății (studenților în medicină din Bucuresci). Bucuresci 1879.

Requisițiuni și ofrande pentru trebuințele armatei române în războiul din 1877—1878 de *Alexandru Pencovicu* (director al Statistice generale a statului). Bucuresci 1879.

Statistica din România. Mișcarea populațiunii pe anul 1875, după registrele stărei civile. Bucuresci 1878.

Statistica din România. Statistica judiciară pe anul 1874. Bucuresci 1878.

Statistica din România. Statistica agricolă pe anul 1875—1876. Bucuresci 1878.

Statistica din România. Statistica învățământului pe anul școlar 1876—1877. Bucuresci 1878.

Thănăsescu Gr., Un primar căduț. Piesă originală într'un act. Bucuresci 1879. Preț 15 bani.

Leonardescu C., Curs de filosofie. Partea I:

Psychologia. Studii asupra omului considerat ca ființă conscientă și inteligentă, afectivă, sentimentală și morală. Iassi 1879. —

Bursa de Viena

din 12 Martie n. 1879.

Metalicele 5%	63 40
Împrumutul naț. 5% (argint)	64 15
Împrumutul de stat din 1860	116 75
Acțiuni de bancă	791 —
Acțiuni de credit	234 90
London	116 90
Argint	—
Galbin	5 54 1/2
Napoleon d'aur (poli)	9 30
Valuta nouă imperială germană	57 40

Economic.

Sibiu, 11 Martie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.20—6.—; Grâu seacăreț fl. 4.30—4.90; Săcară fl. 3.60—4.—; Orz fl. 3.80; Ovės fl. 1.80—2.20. Cucuruz fl. 2.20—2.80; Mălaiu fl. 4—4.50; Cartofi fl. 1.25—2; Sămânță de cânepă fl. 4.50—5; Mazere fl. 6—6.50; Linte fl. 11—11.50; Fasole fl. 5—5.50; pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 4.50; Slănină fl. 34—35; Unsoare de porc fl. 23.—24; Său brut pro 50 chilo fl. 15.50—16; Său de luminări fl. 22.50; Luminări de său 50 chilo fl. 27—27.50; Săpun fl. 20.—21; Fân 50 chilo fl. —90—1.—; Cânepă pro 50 chilo fl. 32—34; Lemne virtuose de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirit pro grad 50—55 cr. pro chilo: carne de vită —40— cr.; Carne de vițel 32—55 cr. carne de porc 40—42 cr.; carne de berbec — cr.; o ue 10 de 20 cr.

Arad, 8 Martie. Grâu a fost în săptămâna trecută puțin în țerg, a fost însă tare căutat și s'a vândut după calitate cu fl. 6.70—7.55; orzul n'a fost căutat mai de loc și a avut prețul fl. 5.20—5.35 pro m. m.; ovėsul s'a jinit la prețul de fl. 5.25—5.30. Săcară n'a avut trecere nici cu fl. 5.25; cucuruz s'a aflat foarte puțin în țerg și s'a vândut cu fl. 4.25—4.35; spiritul n'a avut trecere, dară nici nu s'a putut aduce din cauza drumurilor desfundate. Spiritul vândut a costat pro 100 litre % 26 fl. 50 fără vas iară cu vas cu tot 28 fl. 75 cr. v. a.

Budapesta 8 Martie n. De vr'o câteva săptămâni am amintit mereu, că Tisa crește și că din pricina aceasta va urma catastrofa inundării; toți factorii s'au unit spre a o provoca.

Trecerea din eamnă în primăvară a fost rapidă, ba putem dice nenaturală; suflarea vântului cald de primăvară din a doua jumătate a lunii lui Faur au cășunat topirea zăpezi cădute mai pe urmă în munții maramureșeni; prin masele de apă din zăpada aceasta, precum apoi și prin ploile continue și intensive s'a înmulțit apa din rîul pomenit așa încât a trebuit să iasă din țărmuri.

Tot ținutul orașului „Seghedin” precum și mai mult de jumătate din regiunea așa numitului „Alföld” atâtasunt de inundate, încât nu numai averea dar chiar și viața locuitorilor se află în primejdia perirei de pre fața pământului fără de a li se pute da ajutor cu efect. Nădejdea scăparei mai este numai împregiurarea, că torentul Dunărei a trecut dea fără ca să se întâlnească cu cel al Tisei.

Paguba pricinuită este așa de mare, încât ea deocamdată nici nu se poate prețui. Timpul săptămânei trecute a fost peste tot luând senin și frumos. A domnit vântul de nord și nord-vest; termometrul s'a urcat cu încetul dela + 1° R. până la + 8° R.

Cu aratul de primăvară s'a început mai în toate părțile și se samănă meren. Starea sămănăturilor de eamnă e înbucurătoare. Negoțul bucatelor a început a fi vioiu și prețul lor a crescut cu 20—30 cr. la fie care majă metrică. Notăm în special următoarele:

Grăul a trecut tare și s'au vândut la 100,000 m. m. cu câte fl. 8.55—8 57 1/2

Săcară în cantitate de vr'o 3000 m. m. cu câte fl. 5.90—5.95 cr.

Orzul la 4000 măji met. cu câte fl. 5.40—7.75;

Ovėsul 1500 măji met. cu câte fl. 5.40—5.65;

Cucuruzul 7000—8000 m. m. s'a vândut cătră sfârșitul săptămânei trecute cu câte fl. 4.80—4.95;

Făina se caută tot mai tare; prețul ei se urcă mereu pre lângă toate că numai de curând a început negoțul ei a fi mai vioiu. Se transportează mari cantități în părțile monarhiei, cu deosebire însă în țeri străine pentru pildă în Germania de sud, Englitera, Hollanda, Elveția etc.

Păștăioasele trec numai cu greutate, fiind căutate numai de consumenții indigeni. Prețurile lor în săptămâna trecută a fost următoarele: Lintea a costat fl. 9—10; mazerea fl. 8.75—9.25; fasolea fl. 7—7.75; mălaiul fl. 8.75—9.25; sămânță

de cânepă fl. 9—9.50; de in fl. 12—12 1/2 pro 100 chilogramme.

Lănille s'au căutat slăbuț. S'au vândut numai la 280 m. m. și s'au plătit 50 chilogramme lână de miel cu fl. 71—72; cealaltă după calitate cu fl. 58—105; Cumpărătorii pentru țergul de lână a sosit mulți; însă sunt foarte retrași.

Porcii încă nu sânt scumpi. În săptămâna trecută s'au aflat în țerg peste 60 mii de capete între care din Transilvania 850, România 1340 și din Serbia 1470.

Unsoarea de porc a scăduțin preț și s'a vândut însă în cantitate considerabilă. S'a plătit cu vas cu tot cu 51 fl. 50, fără vas cu 47 fl. 50 cr. v. a.

Slănină încă a trecut slab și s'a plătit numai cu fl. 39.50—45 cr. v. a; slănit cu fl. 45.75—46.50;

Spiritul nu s'a căutat.

Peile au început a trece mai tare ca până acum. S'au vândut peste 30,000 de diferite soiuri și s'a plătit 102 dăraabe din Transilvania și Banat cu fl. 130—145; piei de miel s'au vândut la 12,000 și s'au plătit 102 dăraabe din Banat cu fl. 80—90; apoi piele de capră din Transilvania și Banat au fost mai căutate și s'au vândut cu câte fl. 180—185 pro 102 de dăraabe.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 30 Aprilie și 6 Iunie imob. lui Ioan Pinte a în M. Vászrhely, în 28 Aprilie și 4 Iunie imobil. lui Stefan Gagy și soți în M. Szt. Anna (trib. M. Vászrhely); în 30 Aprilie și 30 Maiu imob. dnei Petru Fatter în Teiur (trib. Cluj); în 10 Aprilie imob. lui Teodor Teven și ale rămasului după Nicolae Teven în Certeșea (jud. cerc. Abrud); în 2 Aprilie și 2 Maiu imob. lui Ionas Moldovan în Petridul unguresc (trib. Turda); în 5 Aprilie și 5 Maiu imob. lui George Strömpel și soți în Ocna-Dejului (trib. Dej); în 25 Aprilie și 31 Maiu imob. lui Petru Lukats în Chioveșd (trib. M. Vászrhely); în 29 Martie și 28 Aprilie imob. lui Țilichi Veres și soției sale în Dingheleag; în 26 Martie și 26 Aprilie imob. lui Anton Kohn și soți în Stoiana; în 30 Aprilie și 30 Maiu imob. contelui Adam Wass și soției sale în Țag (jud. cerc. Gherla); în 3 Aprilie și 3 Maiu imob. lui Emerich Pap în Unguraș (trib. Dej); în 29 Martie și 29 Aprilie imob. rămasului după Creciu Terev în Hodis (jud. cerc. Hoghin); în 18 Martie imob. lui Petru Ferteau în Balomir (trib. Deva); în 17 Martie imob. lui Iosif Ittu Comșa în Comana de sus (jud. cerc. Făgăraș); în 17 Martie și 27 Aprilie imob. lui Nicolae Ieșei în Asinip (jud. cerc. Aiud); în 17 Martie imob. lui Ioan Kessler în Mediaș (jud. cerc. Mediaș); în 15 Martie și 19 Aprilie imob. lui Ioan Suciu în Cincu mare (judec. cercuală Sighișoara).

Posta Redacțiunii.

Pancota. Acele ce le scrii sânt lucrări foarte triste. Credem însă, că consistoriul, dacă s'î făcut arătare, va delătura răul, așa încât nu se va ivi neceitate a supune cauza forului publicității.

Stampilia postei Kubin. Serieri anonime nu se pot lua în considerare.

Nr. 46.

2—3

CONCURS.

În urma concesiunii venerabilului consistoriu archidiececan de dat. 23 Ianuarie 1879 nr. 153 prin aceasta se escrie concurs pentru parochia de clasa a III. din Ruda până în 24 Martie a. c.

Doritorii de a ocupa această parochie au ași asterne petițiunile lor instruite în înțelesul Statutului organic până la ziua susprefptă la subsemnatul.

Brad, 16 Februarie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

N. I. Mihelțan, m. p. protopop gr. or. a Zarandului.